

MEMÒRIA D'INFORME DE GESTIÓ I EVOLUCIÓ DE LA FUNDACIÓ PERE MATA.

(2.1) Introducció.

La Fundació Pere Mata basa les seves actuacions en la protecció i l'assistència de persones afectades per trastorns mentals, discapacitats intel·lectuals o dependents per tal d'aconseguir la seva integració comunitària, millorar la seva rehabilitació i qualitat de vida, així com també, el seu benestar individual.

L'exercici d'aquesta voluntat fundacional es materialitza en una activitat creixent, que en els darrers anys, ha consolidat múltiples iniciatives, programes de suport i gestió de recursos assistencials enfocats a donar resposta a un gran nombre de necessitats.

Les prioritats de la Fundació i les principals línies de treball realitzat al llarg de 2020 es poden englobar en els següents àmbits d'actuació:

- **ACTIVITAT TUTELAR I ACTIVITATS DE SUPORT A LES PERSONES AMB INCAPACITACIÓ:** La representació jurídica, l'administració i tenir cura de les necessitats de les persones incapacitades.
- **SERVEIS LABORALS:** La inserció laboral suposa l'adquisició, recuperació o potenciació d'aquells coneixements, hàbits i habilitats necessàries per aconseguir la seva integració professional.

DISPOSITIUS-ACCIONS:

- TALLERS OCUPACIONALS - Rehabilitació laboral.
- CENTRE ESPECIAL DE TREBALL - Espai productiu protegit, en el camp de muntatge industrial, jardineria, manteniment d'exteriors, restauració, neteja i bugaderia.
- FORMACIÓ: Accions formatives de capacitació laboral prèvies a la inserció al treball protegit.
- INSERCIÓ A L'EMPRESA ORDINÀRIA: Intermediació laboral.
- **SERVEIS D'HABITATGE PER A PERSONES AMB MALALTIA MENTAL:** Llars residència, Llars amb suport, la finalitat de les quals és facilitar l'accés a l'habitatge a les persones amb malaltia mental.
- **SERVEIS D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA:**
  - Gestió de residències per a la gent gran.
  - Servei d'Assistència Domiciliària (SAD).
  - Acompanyaments hospitalaris i sortides programades i urgents.
  - Servei de transport assistit.
- **ACTIVITATS CULTURALS, D'OCI, PRÀCTICA DE L'ESPORT I VOLUNTARIAT.**
- **FORMACIÓ I R+D:** Promoure i col·laborar en programes de recerca clínica i experimental.
- **SENSIBILITZACIÓ DE L'OPINIÓ PÚBLICA, CAMPANYES INFORMATIVES.**

- **ALTRES PROGRAMES.**

Cal ressaltar que 3.418 persones han participat, com a mínim, en un programa diferent, i que han estat atesos per una plantilla mitjana contractada equivalent a jornades anuals de 472,75 professionals.

En aquesta memòria no només es detalla la liquidació numèrica de les activitats desenvolupades, sinó una recopilació de tota la informació significativa, que al nostre entendre, és necessària per a una correcta comprensió del conjunt de les actuacions realitzades.

(2.2) Evolució Econòmica.

L'actual entorn pandèmic i els plans de contingència aplicats condicionen l'evolució de l'exercici 2020 i els resultats assolits.

(2.2.1) Impacte derivat de l'aplicació dels plans de contingència per a fer front a la Covid-19.

Els serveis i recursos gestionats per la Fundació han estat declarats serveis essencials ja que atenen població vulnerable i han aplicat els plans de contingència regulats als protocols sectorials i altres indicacions del Departament de Salut.

Especialment l'àrea de residències de gent gran per les seves característiques funcionals, població d'elevada edat amb pluripatologies i la gran quantitat de contactes estrets que es deriven de la pròpia activitat assistencial, han tingut que adaptar les seves dinàmiques de funcionament per fer front a la pandèmia.

De l'aplicació dels plans de contingència resulten principalment les següents mesures :

- Definició de les mesures preventives i circuits de sectorització en el funcionament dels recursos.
- Adquisició i ús dels EPIs (equips de protecció individual) i formació dels professionals.
- Control de símptomes compatibles.
- Cribratges amb proves diagnòstiques.
- Borsa de treball activa per poder fer front a les substitucions o aïllaments en situacions d'incidència.

L'aplicació d'aquestes mesures ha tingut un impacte significatiu en les despeses de l'exercici, d'on destaca, 259.722 € per fer front a reforços de personal o cobertura de baixes relacionades amb la Covid-19. Altrament per fer front a la pandèmia, 47.094 € en material sanitari, 35.347 € en serveis sanitaris i 20.470 € en material de neteja entre d'altres partides significatives.

Complementàriament, el Departament d'Afers Social i Famílies mitjançant el Decret Llei 29/2020 finança els sobrecostos de la gestió de l'emergència derivada de la Covid-19 aportant des del 1 de juliol 196,30 € addicionals mensuals per plaça a les residències de gent gran, així com des del 1 de setembre 62,80 € addicionals per plaça a les residència de malaltia mental. Aquest recursos complementaris han permès mantenir l'equilibri econòmic.

Altrament, el programa d'activitats lúdiques, culturals i esportives s'ha vist greument afectat amb les restriccions derivades de l'estat d'alarma reduint significativament l'activitat, fet que ha suposat una reducció d'ingressos de 716.238,33 €, un - 77,9 %.

Conseqüentment ha estat necessari procedir a presentar davant del Departament de Treball un expedient de regulació de suspensió temporal de contractes per causes de força major a 39 de 42 professionals assignats a aquests programes.

Amb les mesures anteriorment comentades i altres reorganitzacions puntuals de menor impacte s'ha assolit mantenir l'equilibri econòmic i fer front a les necessitats derivades de la pandèmia. Altrament manifestar que a data de realització d'aquest informe de gestió no hi ha i no és preveuen reclamacions o demandes que pugin derivar en despeses addicionals .

(2.2.2) Evolució de les principals magnituds econòmiques.

Tot i les dificultats comentades, els ingressos de l'exercici assoleixen els 14.939.764 € amb una variació 2020/2019 de -291.566,77 € (-1,91 %), amb el següent detall i comparativa dels principals conceptes d'ingressos :

	2020	2019	Diferència	%
Prestació de serveis	14.063.577,00	14.266.196,57	-202.619,57	-1,42%
Rendiment d'actius	135.102,07	234.384,48	-99.282,41	-42,36%
Col·laboracions, subv. i donacions	554.916,10	545.335,69	9.580,41	1,76%
Subvenció a la inversió	106.470,72	105.714,92	755,80	0,71%
Altres ingressos	79.698,43	79.698,43	0,00	0,00%
Total	14.939.764,32	15.231.330,09	-291.565,77	-1,91%

Per àrees d'activitat destaca la reducció anteriorment comentada de la facturació dels programes culturals, lúdics i esportius per -716.238 €. Contràriament, a l'àrea de gent gran s'incrementen els ingressos en 484.840,84 € per l'actualització de tarifes en un 2,5% i el finançament dels sobrecostos Covid-19, i complementàriament, a la xarxa de salut mental augmenten en 126.479,94 € per la pujada de tarifes mitjana del 2,5% i la contractació de nous serveis a l'àrea d'habitatge.

Les despeses d'explotació assoleixen els 14.873.038,00 € amb una variació 2020/2019 de -334.666,54 €, representant un -2,20%, amb el següent detall i comparativa de les principals despeses :

	2020	2019	Diferència	%
Ajuts concedits	138.783,20	139.155,19	-371,99	-0,27%
Consums explotació	1.823.068,61	1.891.362,37	-68.293,76	-3,61%
Personal	10.977.457,81	11.316.807,64	-339.349,83	-3,00%
Altres despeses	1.544.643,47	1.394.670,89	149.972,58	10,75%
Amortitzacions	355.454,97	364.439,72	-8.984,75	-2,47%
Financers	33.629,94	101.268,44	-67.638,50	-66,79%
Total	14.873.038,00	15.207.704,25	-334.666,25	-2,20%

Per conceptes cal remarcar la reducció de les despeses de personal per -339.349,83 € com a conseqüència de la suspensió de contractes als programes culturals, lúdics i d'acompanyaments.

Altrament, cal objectivar la reducció dels comptes deutors i períodes de pagament de l'Administració que assoleixen la xifra de 2.754.452 € (una variació 2020/2019 de -348.070 €, -11,21 %), motivat principalment per la millora en els pagaments a partir del mes de novembre.

La reducció dels comptes deutors, així com la generació de caixa neta han permès reduir l'endeutament fins els 184.977 € (una variació 2020/2019 de -1.300.052 €, -87,54 %).

(2.3) Desenvolupament de l'activitat.

(2.3.1) Activitat tutelar, protecció jurídica i cobertura de les necessitats econòmiques.

El col·lectiu de persones amb capacitat d'autogovern afectades, sobretot en aquells casos amb patologies crònicament més prolongades, per motius de la seva malaltia poden no valer-se per si mateixes en la realització de les activitats més bàsiques de la vida diària. Per donar cobertura a aquesta situació, la Fundació Pere Mata articula les següents iniciatives:

(2.3.1.1) Activitat tutelar i protecció jurídica

Tutela de persones incapacitades judicialment, protecció jurídica i assessorament a les famílies.

En alguns casos, cal proporcionar a les persones afectades per malaltia mental, discapacitat o deteriorament cognitiu una representació, administració i cura de les necessitats en el sentit més ampli. Per aquest motiu, s'ha d'engegar en els organismes judicials un procediment d'incapacitat parcial o total, i nomenar una figura judicial com és la figura del tutor o del curador.

Aquesta figura judicial, determinada en la corresponent sentència d'incapacitat, té com a objectiu vetllar per la cobertura de les necessitats de la persona incapacitada i pel seu benestar, que a la vegada, és supervisada pels organismes judicials i socials competents en la matèria.

El detall de l'evolució de l'activitat al llarg del 2020 ha estat:

- EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT DEL SERVEI:

Càrrecs	2020	2019
	Total	Total
Tutoria	529	534
Curatela	166	158
Mesura Cautelar	1	3
Defensa Judicial	2	0
Assistent Personal	9	8
TOTALCÀRRECS TUTELARS	707	703
Pretutela	111	117
Documentde compromís	22	29
Administrador provisional	5	3
Valoracions	39	32
Gestió Administrativa	49	2
ALTRES FIGURES	226	183
TOTAL	933	886

- TIPOLOGIA DIAGNÒSTICA DELS CÀRRECS TUTELARS: El diagnòstic principal dels càrrecs tutelars finançats són:

DIAGNÒSTIC PRINCIPAL DELS CÀRRECS JURÍDICS	TOTALS
Trastorn Mental Sever	476
Discapacitat Intel·lectual	286
Toxicomanies i Altres Diagnòstics Associats	23
Demències	102
Altres Tipologies Diagnòstiques	46

- RESPECTE A LA INTERVENCIÓ que requereixen els càrrecs tutelars:
  - Els casos al domicili augmenten dels 193 de 2019 a 212 al 2020.
  - El 29,61 % del total dels càrrecs tutelars presenten factors de complexitat, en la intervenció social, jurídica i/o econòmica.
  - 62 noves mesures de suport acceptades al 2020. El 56,45 % d'aquestes presenta factors de complexitat.
  - Els principals factors de complexitat del conjunt dels càrrecs tutelars :

Factors de Complexitat	Percentatge %
Consum actiu de tòxics. Conductes addictives.	7,92%
Insuficiència de recursos econòmics per cobertura de necessitats bàsiques	11,03%
Causes civils	32
Causes penals	20
S/CÀRRECS TUTELARS TOTALS	

(2.3.1.2) Gestió de dipòsits

Històricament, la finalitat de la creació dels dipòsits a les institucions hospitalàries cofundadores, va ésser la d'intentar controlar i orientar, amb criteris terapèutics, la despesa diària de cadascun dels interns. Amb la creació d'aquest instrument, un cop cada trimestre o cada mes, s'ordenava una transferència cap al compte dipòsits dels pacients des de l'entitat financera on aquesta persona tenia el seu compte principal i, a partir d'aquí, el metge assignava una despesa diària a l'intern, import que podien aconseguir en el dipòsits dels pacients de la mateixa institució sense que cada vegada l'intern necessites desplaçar-se a Reus per efectuar aquesta disposició. Així mateix, s'evitava que l'intern mal administrés el seu patrimoni, o efectués més despesa de la pertinent i, a més, el pacient aprenia a controlar els seus diners a partir de l'assignació diària que el metge de referència li assignava, segons les seves necessitats.

Aquesta modalitat de gestió de tresoreria dels pacients és una pràctica habitual i necessària, tal i com ho demostra el fet que totes les institucions públiques o concertades pel Servei Català de la Salut tenen un mateix funcionament.

La normativa que regirà els dipòsits del pacient serà la que estableixen els articles 1.758 i seg. del Codi Civil.

(2.3.1.3) Ajut econòmic al pacient mental.

Tot i la important millora de les condicions de vida i de la situació econòmica de bona part del col·lectiu de malalts psiquiàtrics, experimentada a partir de la progressiva implantació de les percepcions per pensions no contributives de les quals són beneficiaris una part important dels afectats, especialment en aquells casos d'hospitalització de crònics, trobem encara bosses de marginalitat.

Ha estat voluntat de la Fundació el suport directe, sempre dins de les seves capacitats financeres, a aquests tipus de col·lectius sempre amb accions puntuals i altament justificades.

El pressupost d'ajuda econòmica a persones amb problemàtica derivada de malaltia mental ha assolit l'import de 125.753,74 € al llarg de 2020 destinats a les següents accions:

- Manutenció : Compra de menjar, vestuari, tabac i higiene personal.
- Habitatge : Pensió, lloguer, subministraments, reparacions i assegurances.
- Altres : Salut personal, acompanyaments i activitats d'oci.

(2.3.2) Serveis Laborals

Oferim tots els suports per a totes les tipologies de treball; treball ordinari, treball protegit, prelaboral i ocupacional.

La distribució per serveis i activitats al llarg de l'any 2020 ha estat la següent:

SERVEI	PLACES	PERSONES ATESES / CONTRACTADES	PERSONES AMB 65% O MÉS DE DISCAPACITAT	INSERCIIONS
Prelaboral	50	86	48,84	15
Treball protegit	94	107	79,80	
Treball ordinari (SIAOS/Incorpora)	-	70		20
Teràpia Ocupacional	40	37	100	

Fets més destacables :

- **Treball Ordinari:** Realització per 9è any consecutiu del Programa INCORPORA i finalització del tercer any de Servei Integral d'Orientació, Acompanyament i Suport (SIOAS) destacant el contacte amb 22 empreses que han permès gestionar 35 ofertes de treball de les quals 20 contractacions han estat de persones amb malaltia mental.
- **Treball Protegit:** Tot i la pandèmia patida des del març de 2020 s'han mantingut tots els llocs de treball i s'ha continuat donant servei a totes les àrees del CET. 25 clients amb un volum de facturació directe a clients de 836.364,91 € (+ 0,8 % 2020/2019 en termes comparatius).

- **Suport Prelaboral:** Realització de 17 accions individuals formatives externes en recursos normalitzats i amb titulació homologada i manteniment dels 6 convenis amb entitats per fer formació i per a la realització d'entrenament en hàbits i habilitats laborals.
- **Suport Ocupacional:** el Servei ha iniciat l'any oferint 8 activitats setmanals diferents a la comunitat amb una alta participació per part de les persones usuàries, a més a més de les sortides extraordinàries programades. Degut a la covid aquestes sortides i activitats s'ha hagut de suspendre durant força temps. Al servei també fem una aposta per l'accessibilitat cognitiva i pel 2020 hem elaborat una versió del RRI del servei en lectura fàcil. Es dona continuïtat també al projecte de grup d'Autogestors iniciat l'any anterior..

(2.3.3) Serveis d'habitatge per a persones amb malaltia mental

Oferim totes les tipologies de suport a l'habitatge per a persones amb problemàtica derivada de salut mental de la Cartera de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, prestant suports de manera temporal o definitiva les Activitats de la Vida Diària per a que les persones amb problemàtica derivada de malaltia mental puguin desenvolupar-se de manera normalitzada i lo més autònomament possible dins d'un entorn comunitari.

SERVEI	PLACES	PERSONES ATESES	Tipologia d'atenció
Llar residència	59	63	365/24 hores.
Llars amb suport	53	40	365dies/2 hores diàries.
Suport a l'autonomia a la pròpia llar	127	122	Assistència domiciliària.

Fets més destacables :

- **Increment de 5 places de Suport a l'Autonomia a la Pròpia Llar**
- **Només s'han produït 4 altes als serveis de Llar Residència per la tipologia de derivacions de persones ateses,** amb fortes necessitats socials d'habitatges i amb problemes d'envelliment.

(2.3.4) Serveis d'Atenció a la dependència.

(2.3.4.1) Gestió de residències per a gent gran.

Les Residències Assistides i els Centres de Dia ofereixen un servei d'acollida i d'atenció integral a les persones grans tenint en compte els valors, preferències i història de vida, amb l'objectiu de garantir un servei personalitzat i de qualitat.

Dispositiu	Places				Pressupost	RRHH
	RS	CD	H	T		
Sant Bartomeu de Bellpuig	61	8	-	69	1,344M/€	35
Jaume Batlle Barcelona	78	30	-	108	1,858M/€	60
Vallbona Barcelona	90	16	-	106	2,011M/€	63
TOTAL	229	54	-	283	5,213M/€	158

Fets destacats :

- L'abordatge dels plans de contingència per fer front a la pandèmia han condicionat tota la gestió dels centres residencials. Destaca per la seva incidència la importància de la correcta definició de les mesures preventives i circuits de sectorització, el control de símptomes compatibles, els cribratges amb proves diagnòstiques, la formació dels professionals i dotar-se de mitjans, tant humans com materials, per poder proveir una correcta assistència als usuaris en un entorn molt extrem.

(2.3.4.2) Serveis d'atenció domiciliària.

El Servei d'Assistència Domiciliària és un conjunt organitzat i coordinat d'accions que es realitzen a la llar de l'usuari dirigides a proporcionar atencions personals, atencions de caràcter urgent, ajudar a la llar i suport social a aquelles persones o famílies amb manca d'autonomia personal, dificultats de desenvolupament o amb problemàtiques familiars especials.

DESCRIPCIÓ DEL SERVEI :

Servei	Usuaris	Hores de Servei	RRHH
Noguera	306	58.475	40,73
Malgrat De Mar	157	18.241	10,29
Pineda de Mar	270	19.138	12,64
TOTAL	733	95.854	63,66

(2.3.5) Programa de recerca i desenvolupament en el camp de la salut mental.

Projectes realitzats conjuntament amb l'àrea de recerca, innovació i docència de l'Hospital Universitari Institut Pere Mata.

- **Projectes**

Desenvolupament del projecte de recerca "**Implicación del ADN mitocondrial en las psicosis tempranas: relación con el riesgo de enfermedad, estrés, rendimiento cognitivo, sintomatología clínica y síndrome metabólico**" (codi PI18-00514), liderat per la doctora Lourdes Martorell i finançat per l' Instituto de Salud Carlos III (81.070.00 €). En el projecte hi participaran usuaris de l'equip d'intervenció precoç de l'Hospital Universitari Institut Pere Mata. S'analitzarà l'ADN mitocondrial d'aquests usuaris i es compararà amb el d'individus sans, a més de buscar quin tipus de relació existeix entre aquesta molècula i característiques clíniques i metabòliques dels usuaris. També s'han obtingut mostres d'ADN de cervell post-mortem, del Banc de Cervells de la Universitat del País Basc, tant de persones amb un trastorn psicòtic com de persones control que s'estan analitzant en el laboratori.

- **Publicacions**

Autors: Alonso Y, Valiente-Pallejà A, Verge B, Vilella E, Martorell L.

Títol: Highfrequency of clinicalconditionscommonlyassociatedwithmitochondrialdisorders in schizophrenia.

Revista: *Acta Neuropsychiatr.* 2020 Oct;32(5):265-269.

Autors: Valiente-Pallejà A, Torrell H, Alonso Y, Vilella E, Muntané G, Martorell L.

Títol: Increasedbloodlactatelevelsduringexerciseandmitochondrial DNA alterationsconverge on mitochondrial dysfunction in schizophrenia.

Revista: *Schizophr Res.* 2020 Jun;220:61-68.

(2.3.6) Altres programes.

- **Programes comunitaris per a persones amb malaltia mental i/o discapacitat intel·lectual.**

- Voluntariat, activitats d'oci, lleure i esport.
- Acompanyaments mèdics i hospitalaris i la realització de tota mena de gestions.
- Transport assistit.

SERVEI	Tipologia de servei	Hores de servei/places
Acompanyaments hospitalaris, sortides programades i urgents	365 dies/24 hores	5.186
Voluntariat, activitats d'oci, lleure i esport	Segons programa	429
Transport assistit	De dill. a div. de 8 a 18 h.	2.900 serveis/28 places

- **Gestió del Banc d'Ajudes Tècniques.**

Servei que engloba l'assessorament tècnic gratuït domiciliari per part d'una terapeuta ocupacional en matèria d'accessibilitat i ajudes tècniques. Al mateix temps, ofereix l'accés a ajudes tècniques en condicions de lloguer assequible.

SERVEI	Persones ateses	Intervencions realitzades	Material cedit (ajudes tècniques)
BAT Terres de l'Ebre (Servei concertat amb els Consells Comarcals del Montsià, Baix Ebre, Terra Alta, Ribera i Ajuntaments d'Amposta i Tortosa)	219	314	140
BAT Reus (Servei concertat amb l'Ajuntament de Reus)	127	308	198

- **Baixa el nombre d'intervencions**, degut a la dificultat d'accés als domicilis particulars durant la pandèmia.
- **Augmenta el número de material cedit**, en la majoria de casos material petit.
- **Perdurabilitats del material gros en els domicilis**, la qual cosa fa que s'incrementi la llista d'espera de llits i grues.

(2.3.7) Agraïment molt especial.

És vol manifestar una agraïment molt especial a tots els treballadors de la Fundació i reconèixer la seva entrega i professionalitat en fer front a la pandèmia. Les circumstàncies extremadament complexes viscudes no s'haguessin pogut abordar sense el compromís de tot l'equip.